

Ohjelmistoja, oppaita ja romppuja

Timo-Jussi Hämäläinen

Tietotekniikkaosasto

Useista ohjelmistotuotteista on tarjolla opiskelija- tai yliopistoversioita, jotka ovat opiskelijoille halvempia kuin normaaliversiot. Ne ovat kuitenkin aivan normaaleja karsimattomia tuoteversioita. Joitakin ohjelmia opiskelijat voivat hakea suoraan valmistajan kotisivuilta (esimerkiksi OpenOffice), mutta useat tunnetumpien ohjelmistotalojen tuotteet on ostettava kaupasta. Opiskelijahinnat ovat yleensä vain joitain kymmeniä tai satoja euroja normaalihintojen ollessa useita satoja. Näin ollen ei ole mitään syytä käyttää laittomia piraattiversioita, kun aidon ja alkuperäisenkin voi saada halvalla. Lisäksi alkuperäisissä ohjelmissä ei ole mukana viruksia – toisin kuin useimmissa piraateissa.

Jatkossa on mainittu joitain helsinkiläisiä kauppoja, joissa kirjoittaja on itse nähnyt ohjelmien opiskelijaversioita myynnissä, myös muissa kaupoissa niitä saattaa olla tarjolla.

Muutamia tuotteita (tilasto-ohjelmistot) voivat Helsingin yliopiston läsnäolevat tutkinto-opiskelijat hankkia tietotekniikkaosaston ohjelmistomyynnistä, jonka WWW-sivuille tulevat uusimmat tiedot ohjelmistotilanteesta. Opiskelijoillekin on lisäksi tarjolla oma sivunsa, jolle on koottu tietoa eri ohjelmistojen opiskelijaversioista.

Kun opiskelijan läsnäolo päättyy, päättyy myös ohjelmien käyttöoikeus, ellei erikseen muuta ole mainittu. Artikkelin versio- ja hintatiedot on ilmoitettu 7.7.2005 mukaan.

StarOffice ja OpenOffice

OpenOffice on ilmainen toimisto-ohjelmistopaketti, joka on tarjolla useille eri kielille ja alustoille (mm. Windows, MacOS X, Linux). Ohjelmisto toimii hyvin myös vanhemmissa mikrotietokoneissa, vähimmäisvaatimus Windows- ja Linux-versioissa on Pentium-tason laite. Asennuspaketin voi ladata ohjelmiston kotisivustolta, mutta myös yliopiston FTP-palvelimelta (hakemisto *OOoffice*) löytyy joitain versioita.

StarOffice on OpenOfficen pohjalta tehty hiukan laajennettu maksullinen ohjelmisto, josta meillä on yliopistolisenssi. Se kattaa myös opiskelijat, ja tällä hetkellä ohjelmajakelussa on saatavilla suomen-, englannin- ja ruotsinkieliset versiot. Muiden kieliversioiden saatavuutta voi tiedustella osoitteesta *atk-myynti@helsinki.fi*.

Microsoft

Helsingin yliopiston opiskelijoilla on mahdollisuus ostaa suoraan Internetistä joitakin Microsoftin tuotteita, kuten *Office 2003 Pro* -paketin (79,99 €) ja *Windows XP Pro* -päivitysversion (77,98 €). Maksu suoritetaan luottokortilla ja asennuspaketti ladataan verkosta. Asennusmediaa (CD-ROM) kaipaavat joutuvat ostamaan Office-pakettinsa kaupasta, jolloin hinta on alkaen noin 130 €

Corel

Corelin tuotteista opiskelijaversioita on *CorelDraw'sta*, *WordPerfect Officesta* ja *Paint Shop Prosta*. Tuotteiden hinta vaihtelee alkaen noin 90 € Ainakin Academica, Verkkokauppa ja PC SuperStore myyvät näitä.

Tilasto-ohjelmistoja

Yliopiston opiskelijat (ja henkilökunta) voivat saada käyttöönsä määrääjäksi, yleensä vuodeksi kerrallaan, joitakin tilasto-ohjelmistoja tietotekniikkaosaston ohjelmistomyynnistä. Kaikista seuraavista tilasto-ohjelmista yliopistolla on yliopistolisenssit, ja ne kattavat myös läsnäolevat tutkinto-opiskelijat. Erillistä lisenssimaksua ei pääsääntöisesti ole, vaan ohjelmista tarvitsee maksaa vain asennusmedian (CD-ROM) hinta, jos mediaa tarvitaan. Jotkin ohjelmistojen lisäosat, kuten SPSS:n Amos, maksavat erikseen.

* *SAS for Windows*, versio Learning Edition 2.0, käyttöympäristönä Windows NT/2000/XP (voimassa vuoden 2008 marraskuun loppuun, asennusmedia 12 €). Henkilökunnalle ja laitoksille välitetään myös SAS:n täysversiota (9.1.3), jonka lisenssi on voimassa vuoden kerrallaan (asennusmedia 33 €). Opintojen loppuvaiheessa olevat opiskelijat sekä lisensiaattityötä tai väitöskirjaa tekevä tutkijat, joille opiskelijaversio ei riitä, voivat hakea SAS Institutelta oikeutta asentaa omaan työasemaan erillisellä sopimuslomakkeella. Tällöin asennusmedia hankitaan tietotekniikkaosastolta, mutta salasana tiedosto SAS Institutelta.

- * *SPSS for Windows*, versiot 7.5, 9.0.1, 10.0.7 (Windows 95/98/ME/NT/2000), 11 ja 12.01 (Windows 98/ME/NT/2000/XP) sekä 13.01 (Windows 98/ME/2000/XP)
- * *SURVO MM* -ohjelmisto, joka toimii Windows 95-, 98-, ME-, NT-, 2000- ja XP-ympäristöissä (ohjelma saatavissa verkosta).

Tarkemmat tiedot ohjelmistoista ja niiden hankkimisesta löytyvät myynnin opiskelijasivuilta.

Virukset ja tietoturva

Yliopistolla on toistaiseksi lisenssit *F-Secure Anti-Virus Client Security* (FSAVCS) ja *F-Secure SSH* -ohjelmiin. Edellinen on saatavilla yliopistolta Windows 98/ME/NT/2000/XP -käyttöjärjestelmille sekä Linuxille, jälkimmäinen puolestaan MacOS:lle ja Windows 3.x/95/98/ME/NT/2000/XP -käyttöjärjestelmille. Lisäksi meillä on yliopistolisenssi myös *Symantec Client Security* -ohjelmaan. Sekä F-Securen että Symantecin Client Security -ohjelmistoissa on mukana palomuuuri ja vakoiluohjelmien torjunta.

Edellä mainittuja ohjelmistoja voivat yliopistolaiset hakea ohjelmajakelusta, jossa on tarjolla uusimmat versiot lisensoidusta tuotteista. Sivustolle pääsyyn tarjotaan käyttäjätunnusta ja salasanaa. Sellaisiksi kelpaavat vain yliopiston mikroverkko- ja (tietotekniikkaosaston) unix-tunnukset.

Muut ohjelmistot

Ohjelmajakelusta löytyy lisäksi mm:

- * *Opera*-WWW-selaimen asennuskoodit ohjelman mainoksettomaan käyttöön
- * *OpenVPN*-asennuspaketti, jolla saa suojatun yhteyden mm. kirjastotietokantoihin yliopistoverkon ulkopuolelta
- * *WinaXe*, joka on Tampereella tehty X-serveri Windows 3.x/95/98/ME/NT/2000/XP -käyttöjärjestelmille
- * *Paragon Hard Disk Manager* mikron kiintolevyjen hallintaan
- * *RealPlayer* verkkovideolähetysten seuraamiseen

Lisäksi ohjelmajakeluun laitetaan saataville muita mahdollisesti hankittavia kattavasti lisensoituja ohjelmia. Samoin siellä on muutamia vain laitosten ja henkilökunnan käyttöön tarkoitettuja ohjelmistoja, jotka eivät ole opiskelijoiden saatavilla (mm. *PDF-Xchange*).

Muita, tässä artikkelissa mainitsematta jääneitä ohjelmistoja saa alan liikkeistä sekä usein suoraan valmistajalta Internetin välityksellä. Vaikka kaikista ohjelmistoista ei olekaan erikseen opiskelijahinnoiteltuja versioita (mm. Adoben tuotteet), kannattaa aina tiedustella olisiko sellaisia saatavilla. Ohjelmistojen lisenssiehdot ja hinnat elävät nimittäin jatkuvasti.

Oppaat

Tietotekniikkaosaston omia ilmaisia oppaita saa osaston ylläpitämiltä atk-asemilta, joskaan laajempia oppaita ei enää nykyään paineta, vaan ne löytyvät verkosta. Kaupallisia oppaita saa mm. Yliopistokirjakaupasta (Vuorikadulla) ja DataClubista (Sanomatalossa).

Lisätietoja

Tietotekniikkaosasto ohjelmistomyynti,

<http://www.helsinki.fi/atk/myynti/>

<https://alma.helsinki.fi/doclink/7371>

Ohjelmistomyynti opiskelijoille,

<http://www.helsinki.fi/atk/myynti/opisk.html>

Yliopiston ohjelmajakelu, <https://www.helsinki.fi/atk/ohjelmajakelu/>

Yliopiston FTP-palvelin, <ftp://ftp.helsinki.fi/>

Tietotekniikkaosaston oppaita,

<http://www.helsinki.fi/atk/neuvonta/>

<https://alma.helsinki.fi/doclink/4609>

Microsoftin ohjelmien opiskelijaversioista, <http://www.microsoft.com/finland/education/students.msp>

OpenOffice, <http://www.openoffice.org/>

OpenOffice kielipaketeista (oikoluku ja tavutus),

http://linguocomponent.openoffice.org/download_dictionary.html

<BOX>

Tietotekniikkaosaston FTP-palvelimelta löytyy lukuisia *public domain* ja *shareware*-ohjelmia, jotka ovat vapaasti kopioitavissa yliopistolla. Lisäksi levyllä on lukuisia päivitystiedostoja mm. Microsoft Officeen, Windowsiin ja Corelin tuotteisiin. Palvelimen sisältöön pääsee käsiksi WWW-selaimella tai FTP-ohjelmalla.

</BOX>